

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-32(3)/13/AgŁ

Warszawa, 19 czerwca 2013 r.

DECYZJA DIH-1/33/2013

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267), art. 1 ust. 3 i art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1219 z późn. zm.) oraz art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy LISBOA Sp. z o.o. z siedzibą w Obornikach Śląskich od decyzji Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej we Wrocławiu z dnia 22 kwietnia 2013 r. (nr akt sprawy: KBP-ŻG.8361.198.2012), którą ww. przedsiębiorcy wymierzono karę pieniężną w wysokości 10 287,12 zł (słownie: dziesięć tysięcy dwieście osiemdziesiąt siedem złotych 12/100) za wprowadzenie do obrotu nieodpowiadających jakości handlowej dwunastu partii wędlin oferowanych bez opakowań oraz jednej partii produktu o nazwie „Musli tropikalne Chabrior”, utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 12-19 listopada 2012 r., w związku ze skargą konsumenta na prawidłowość oznakowania wędlin oferowanych do sprzedaży bez opakowań (luzem), przez inspektorów reprezentujących Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej we Wrocławiu, zwanego dalej „Dolnośląskim WIIH”, w sklepie Intermarche przy ul. Wrocławskiej 27 w Obornikach Śląskich, należącym do przedsiębiorcy LISBOA Sp. z o.o. z siedzibą w Obornikach Śląskich, zwanej dalej również „stroną”, zakwestionowano sposób oznakowania dwunastu partii wędlin oferowanych bez opakowań o łącznej wartości 3409,59 zł, wyprodukowanych w sklepie (na 59 partii o łącznej wartości 6347,82 zł, ogółem ocenianych w tym zakresie), tj.: „kielbasy zwyczajnej” (w ilości: 10,53 kg), „kielbasy domowej kruchej” (15,33 kg), „kielbasy grillowej” (4,80 kg), „kielbasy czosnkowej” (8,78 kg), „kielbasy schabowej” (19,55 kg), „kielbasy wolińskiej” (6,60 kg), „kielbasy niedźwiedziej (14,94 kg), „kielbasy szynkowej” (10,93 kg), „mielonki kanapkowej” (2,29 kg), „połędwicy sopockiej” (7,70 kg), „szynki staropolskiej” (20,21 kg) oraz „szynki”

(27,65 kg), z uwagi na brak w miejscu sprzedaży na wywieszkach dotyczących ww. wędlin pełnego wykazu składników, tj.:

- przy „kielbasie zwyczajnej” w wykazie składników na wywieszce nie podano informacji o: gorczycy, aromatach, ekstraktach, wzmacniaczu smaku E-621, soli kuchennej, dekstrozie, ekstrakcie drożdżowym, stabilizatorach: E-450, E-451 i E-452, karagenie E-407a, białkach mleka i przeciwutleniaczu E 300;
- przy „kielbasie domowej kruchej” w wykazie składników na wywieszce nie podano informacji o: suszu warzywnym, naturalnych przyprawach aromatycznych (seler), soli, wzmacniaczu smaku E-621, hydrolizacie białka roślinnego (soja), sacharozie i alergenach (seler i soja);
- przy „kielbasie grillowej” w wykazie składników na wywieszce nie podano informacji o: cukrze gronowym, stabilizatorze E-331, wzmacniaczu smaku E-621, przeciwutleniaczu E-316, alergie (gorczyca), stabilizatorach: E-450, E-451 i E-452, karagenie E-407a, białkach mleka i przeciwutleniaczu E-300;
- przy „kielbasie czosnkowej” na wywieszce w wykazie składników nie podano informacji o: wzmacniaczu smaku E-621, soli kuchennej, ekstraktach drożdżowych, przeciwutleniaczu E-316, ekstraktach pieprzu, aromatach naturalnych, alergie (gorczyca), stabilizatorach: E-450, E-451 i E-452, karagenie E-407a, białkach mleka i przeciwutleniaczu E-300;
- przy „kielbasie schabowej” na wywieszce w wykazie składników nie podano informacji o: suszu warzywnym, naturalnych przyprawach aromatycznych (seler), soli, wzmacniaczu smaku E-621, hydrolizacie białka roślinnego (soja), sacharozie i alergenach (seler, soja);
- przy „kielbasie wolińskiej” na wywieszce w wykazie składników nie podano informacji o: wzmacniaczu smaku E-621, cukrze gronowym, soli spożywczej niejodowanej, ekstraktach przypraw, stabilizatorach: E-450, E-451 i E-452, karagenie E-407a, białkach mleka i przeciwutleniaczu E-300;
- przy „kielbasie niedźwiedziej” na wywieszce w wykazie składników nie podano informacji o: cukrze gronowym, stabilizatorze E-331, wzmacniaczu smaku E-621, przeciwutleniaczu E-316, alergie (gorczyca), czosnku niedźwiedzim, stabilizatorach: E-450, E-451 i E-452, karagenie E-407a, białkach mleka i przeciwutleniaczu E-300;
- przy „kielbasie szynkowej” na wywieszce w wykazie składników nie podano informacji o: cukrach (dekstroza, sacharoza), wzmacniaczu smaku E-621, ekstraktach przypraw, aromatach naturalnych, hydrolizowanych białkach roślinnych (soja), stabilizatorach: E-450, E-451 i E-452, karagenie E-407a, białkach mleka i przeciwutleniaczu E-300;
- przy „mielonce kanapkowej” na wywieszce w wykazie składników nie podano informacji o: wzmacniaczu smaku E-621, soli kuchennej, ekstraktach drożdżowych, przeciwutleniaczu E-316, ekstraktach pieprzu, aromatach naturalnych, alergie (gorczyca), żelatynie wieprzowej, dekstrozie, maltodekstrynie, hydrolizacie białka sojowego, aromacie dymu wędzarniczego, stabilizatorach: E-450, E-451 i E-452, karagenie E-407a, białkach mleka i przeciwutleniaczu E-300;

- przy „połędwicy sopockiej” na wywieszce w wykazie składników nie podano informacji o: cukrze gromowym, aromacie, wzmacniaczu smaku E-621, przeciwutleniaczach: E-316 i E-301, ekstraktach przypraw, soli spożywczej niejodowanej, ekstrakcie drożdżowym, stabilizatorach: E-331, E-450 i E-451, białku wieprzowym kolagenowym i substancjach zagęszczających: E-407 i E-410;
- przy „szynce staropolskiej” na wywieszce w wykazie składników nie podano informacji o: cukrze gromowym, aromacie, wzmacniaczu smaku E-621, przeciwutleniaczach: E-316 i E-301, ekstraktach przypraw, soli spożywczej niejodowanej, ekstrakcie drożdżowym, stabilizatorach: E-331, E-450 i E-451, białku wieprzowym kolagenowym i substancjach zagęszczających: E-407 i E-410;
- przy „szynce” na wywieszce w wykazie składników nie podano informacji o: cukrze gromowym, aromacie, wzmacniaczu smaku E-621, przeciwutleniaczach: E-316 i E-301, ekstraktach przypraw, soli spożywczej niejodowanej, ekstrakcie drożdżowym, stabilizatorach: E-331, E-450, E-451, białku wieprzowym kolagenowym i substancjach zagęszczających: E-407 i E-410.

Na wywieszkach przy ww. wędlinach podano: mięso wieprzowe 100 %, mieszanka przyprawowa, przyprawy naturalne oraz peklosól, bez informacji o składnikach mieszanki przyprawowej i innych dodatkach zastosowanych przy produkcji tych wędlin.

Powyższe stanowiło naruszenie przepisów § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie znakowania środków spożywczych (Dz. U. Nr 137, poz. 966 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie znakowania środków spożywczych”. Taki sposób oznakowania wprowadzał także konsumentów w błąd co do składu tych wędlin, poprzez pominięcie niektórych składników użytych do ich produkcji (w tym m.in. substancji dodatkowych), co stanowiło naruszenie przepisów art. 8 ust. 1 i art. 16 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. L 31 z 1.2.2002 s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem (WE) nr 178/2002”, a także art. 46 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2010 r. Nr 136 poz. 914 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o bezpieczeństwie żywności i żywienia”, w związku z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej”.

Podczas kontroli do badań laboratoryjnych pobrano m.in. próbkę produktu o nazwie „Musli tropikalne Chabrior”, zawartość netto 350 g, oznaczonego datą minimalnej trwałości „najlepiej spożyć przed końcem: 08.2013” i numerem partii produkcyjnej „20.08.5R77”, wyprodukowanego przez SANTE A. Kowalski Sp. j. ul. Jagiellońska 55 A, 03-301 Warszawa dla SCA PR Polska Sp. z o.o. ul. Janikowa 33, 61-070 Poznań, zwanego dalej „musli”, w ilości 3 opakowań jednostkowych, z partii liczącej 15 opakowań jednostkowych o łącznej wartości 58,35 zł – co udokumentowano w protokole pobrania próbki kontrolnej z dnia 13 listopada 2012 r. nr 076756. Równocześnie z ww. partii produktu, pobrano, zabezpieczono

i pozostawiono pod nadzorem kontrolowanego dodatkową próbkę, w ilości odpowiadającej ilości pobranej do badań laboratoryjnych – co udokumentowano w protokole pobrania próbki kontrolnej z dnia 13 listopada 2012 r. nr 076758.

Powyższe udokumentowano w protokole kontroli z dnia 19 listopada 2012 r. (nr akt kontroli: KBP-ŻG.8361.198.2012), do którego dołączono m.in. oświadczenie kontrolowanego z dnia 13 listopada 2012 r. o wielkości próbek reprezentatywnych dla partii (załącznik nr 1), wykaz wędlin oferowanych do sprzedaży luzem sprawdzonych w zakresie prawidłowości oznakowania z dnia 14 listopada 2012 r. (załącznik nr 2) oraz oświadczenie kontrolowanego i zatrudnionego w sklepie masarza z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie wykazu składników wędlin wyprodukowanych w sklepie (załącznik nr 4).

Badania przeprowadzone przez Laboratorium Kontrolno-Analityczne Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów we Wrocławiu, zwane dalej „Laboratorium we Wrocławiu”, wykazały, że próbka musli nie odpowiadała wymaganiom jakościowym zadeklarowanym przez producenta w oznakowaniu tego produktu, z uwagi na obniżoną zawartość mieszanki owocowej we wszystkich zbadanych opakowaniach jednostkowych (tj. stwierdzono $11,8\% \pm 0,7\%$, $13,6\% \pm 0,8\%$, $15,6\% \pm 0,9\%$, czyli średnio $13,7\% \pm 0,8\%$ zamiast $16,8\%$) – co udokumentowano w sprawozdaniu z badań z dnia 20 listopada 2012 r. nr 417/2012.

Pismem z dnia 21 listopada 2012 r., strona została poinformowana o wynikach badań laboratoryjnych oraz o prawie do złożenia wniosku o zbadanie próbki kontrolnej.

Strona poinformowała w pismach z dnia 3 i 7 grudnia 2012 r., że wycofała ze sprzedaży zakwestionowaną partię musli, a dodatkowo w piśmie z dnia 7 grudnia 2012 r., że rezygnuje z możliwości zbadania próbki kontrolnej.

Wobec powyższego, pismem z dnia 25 marca 2013 r., Dolnośląski WIIH zawiadomił stronę o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 i ust. 4 ustawy o jakości handlowej, kary pieniężnej za wprowadzenie do obrotu nieodpowiadających jakości handlowej dwunastu ww. partii wędlin oferowanych bez opakowań oraz jednej ww. partii musli, informując jednocześnie o przysługującym jej prawie do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zapoznania się z aktami sprawy. Ponadto, w piśmie tym wezwał ją do przesłania informacji o wielkości obrotów za rok 2012.

Strona przekazała żądane informacje oraz wniosła w piśmie z dnia 3 kwietnia 2013 r. o wymierzenie jej jak najmniejszej kary. Strona wnosząc o najniższy wymiar kary, podniosła, że wszystkie stwierdzone w powyższym zakresie nieprawidłowości zostały usunięte, osoby odpowiedzialne za przygotowanie oznaczeń zostały w tym celu dodatkowo przeszkolone, oraz że nadzór i kontrola nad poprawnością oznakowania zostały wzmocnione. Oświadczyła, że bierze pełną odpowiedzialność za powstałe zaniedbania oraz dołoży wszelkich starań, aby podobna sytuacja nie miała miejsca w przyszłości. Biorąc pod uwagę przepis art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, wyjaśniła także, że korzyść majątkowa, która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie do obrotu zakwestionowanych produktów wynosiłaby łącznie 385 zł (tj. 350 zł dla dwunastu ww. partii wędlin oferowanych bez opakowań i 35 zł dla jednej ww. partii musli).

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją z dnia 22 kwietnia 2013 r., Dolnośląski WIIH wymierzył stronie, w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 i ust. 4 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną w wysokości 10 287,12 zł. Decyzję tę doręczono stronie w dniu 25 kwietnia 2013 r.

Pismem z dnia 7 maja 2013 r. (nadanym w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego w dniu 9 maja 2013 r.), strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od ww. decyzji, wnosząc o jej uchylenie w części zaskarżonej i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy poprzez ustalenie kary w najniższej wysokości. W uzasadnieniu do odwołania, strona podniosła zarzut naruszenia przepisów: art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, z uwagi na jego błędną wykładnię prowadzącą do uznania, że wartość korzyści majątkowej stanowi wartość ceny detalicznej uzyskanej ze sprzedaży artykułów rolno-spożywczych nieodpowiadających jakości handlowej, a także art. 40a ust. 5 tej ustawy, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie przy ustalaniu wysokości kary, polegające na pominięciu niektórych kryteriów ustawowych, tj. stopnia szkodliwości czynu, stopnia zawinienia strony i jej dotychczasowej działalności na rynku artykułów rolno-spożywczych.

Pismem z dnia 23 maja 2013 r., Prezes UOKiK poinformował ww. przedsiębiorcę, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na mocy art. 10 Kpa, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, zgodnie z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia, na mocy art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów.

Stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta. Pojęcie jakości handlowej zostało określone w art. 3 pkt 5 tej ustawy, jako cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizyko-chemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz

wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Obowiązujące w zakresie obrotu żywnością regulacje prawne, w tym rozporządzenie (WE) nr 178/2002, tworzą podstawy do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony zdrowia i życia ludzi oraz ochrony interesów konsumentów. Rozporządzenie to stanowi w art. 8 ust. 1, że prawo żywnościowe ma na celu ochronę interesów konsumentów i powinno stanowić podstawę dokonywania przez konsumentów świadomego wyboru związanego ze spożywaną przez nich żywnością, a w art. 16 odnosząc się do etykietowania, reklamy i prezentacji żywności, że informacje na temat żywności udostępnione w jakikolwiek sposób nie mogą wprowadzać konsumentów w błąd.

Jak wynika z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o jakości handlowej, artykuły rolno-spożywcze wprowadzane do obrotu są oznakowane, a do znakowania artykułów rolno-spożywczych stosuje się odpowiednio wymagania określone w art. 45 ust. 2, art. 46 ust. 1 pkt 1 i art. 48 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia. Stosownie do art. 46 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, oznakowanie środka spożywczego nie może wprowadzać konsumenta w błąd, w szczególności co do charakterystyki środka spożywczego, w tym jego nazwy, rodzaju, właściwości, składu, ilości, trwałości, źródła lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji.

Wymagania jakości handlowej dotyczące sposobu oznakowania wędlin oferowanych bez opakowań (luzem) zostały określone w rozporządzeniu w sprawie znakowania środków spożywczych. Przepis § 17 ust. 1 pkt 2 tego rozporządzenia stanowi, że w miejscu sprzedaży środków spożywczych bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży, oprócz nazwy środka spożywczego na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego podaje się w przypadku wędlin dodatkowo wykaz składników.

W niniejszej sprawie, wyniki kontroli przeprowadzonej w sklepie należącym do przedsiębiorcy LISBOA Sp. z o.o. z siedzibą w Obornikach Śląskich, przez inspektorów reprezentujących Dolnośląskiego WIIH, dały podstawę do stwierdzenia, że wprowadzone do obrotu przedmiotowe produkty, tj.:

- dwanaście ww. partii wędlin oferowanych bez opakowań, nie spełniały wymagań jakości handlowej zawartych w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych, z uwagi na niepodanie w miejscu sprzedaży na wywieszkach dotyczących tych wędlin pełnego wykazu składników, a także w art. 8 ust. 1 i art. 16 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 oraz art. 46 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, w związku z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o jakości handlowej, z uwagi na wprowadzanie konsumentów w błąd w zakresie składu tych wędlin, poprzez pominięcie niektórych składników użytych do ich produkcji (w tym m.in. substancji dodatkowych);
- jedna ww. partia musli nie spełniała wymagań jakości handlowej zadeklarowanych przez producenta w oznakowaniu tego produktu, z uwagi na obniżoną zawartość mieszanki owocowej we wszystkich zbadanych opakowaniach jednostkowych.

Biorąc powyższe pod uwagę, organ pierwszej instancji uznał, że wprowadzone do obrotu ww. partie produktów są artykułami rolno-spożywczymi nieodpowiadającymi jakości

handlowej, co wyczerpało znamiona czynu opisanego w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej oraz skutkowało wymierzeniem stronie kary pieniężnej w wysokości 10 287,12 zł.

Jak wynika z art. 40a ust. 4 ustawy o jakości handlowej, kary pieniężne, o których mowa w ust. 1-3 tego artykułu, wymierza w drodze decyzji, właściwy ze względu na miejsce przeprowadzania kontroli wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej.

Tym samym, Dolnośląski WIIH wymierzył w drodze decyzji powyższą karę LISBOA Sp. z o.o. z siedzibą w Obornikach Śląskich, tj. przedsiębiorcy, który wprowadził do obrotu nieodpowiadające jakości handlowej przedmiotowe produkty.

Odwołując się od wydanej przez organ pierwszej instancji decyzji, strona podniosła zarzut naruszenia przepisów art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, z uwagi na jego błędną wykładnię prowadzącą do uznania, że wartość korzyści majątkowej stanowi wartość ceny detalicznej uzyskanej ze sprzedaży artykułów rolno-spożywczych nieodpowiadających jakości handlowej, a także art. 40a ust. 5 tej ustawy, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie przy ustalaniu wysokości kary, polegające na pominięciu niektórych kryteriów ustawowych, tj. stopnia szkodliwości czynu, stopnia zawinienia strony i jej dotychczasowej działalności na rynku artykułów rolno-spożywczych.

Strona uważa, że korzyść majątkowa, o której mowa w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, powinna być rozpatrywana w kategoriach zysku (czyli wartości, która faktycznie powiększa aktywa majątkowe przedsiębiorcy), która wynosi według jej obliczeń 385 zł, a jej pięciokrotność, wyznaczająca górną granicę kary – 1925 zł. Zdaniem strony, nie można uznać, jak również żaden przepis tego nie dopuszcza, aby koszty, które ponosi ona jako przedsiębiorca w związku z wprowadzeniem towaru do obrotu (tj. koszty transportu, organizacji sprzedaży lub należności publicznoprawnych) wchodziły w skład tak rozumianej korzyści majątkowej. Podkreśliła, że gdyby ustawodawca pod pojęciem korzyści majątkowej rozumiał cenę uzyskaną lub która mogłaby zostać uzyskana ze sprzedaży towarów, to taki zapis zawarłby wprost w ustawie. Strona stara się zatem wykazać, że korzyści majątkowej nie można utożsamiać z ceną detaliczną.

Odnosząc się do powyższych zarzutów, należy zauważyć, że zgodnie z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł. W świetle tego przepisu maksymalny wymiar kary określony został jako pięciokrotna wartość korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie do obrotu artykułów nieodpowiadających normom jakości handlowej, zaś jej minimalna wysokość wynosi 500 zł. Za stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości w zakresie jakości handlowej, organ pierwszej instancji wymierzył stronie karę pieniężną w wysokości 10 287,12 zł, przyjmując prawidłowo wartość korzyści majątkowej jako równej wartości zakwestionowanych artykułów wprowadzonych do obrotu w kontrolowanym sklepie według stanu na dzień kontroli, tj. kwoty 3 467,94 zł, stanowiącej sumę wartości dwunastu

ww. partii wędlin oferowanych bez opakowań oraz jednej ww. partii musli, tj. odpowiednio kwoty: 3 409,59 zł i 58,35 zł.

Podkreślenia wymaga, że stanowisko Prezesa UOKiK w kwestii interpretacji pojęcia korzyści majątkowej jest także spójne z orzecznictwem odnoszącym się do tego zagadnienia. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 23 maja 2012 r. (sygn. akt II GSK 684/11) stwierdził, że pojęcie wartości korzyści majątkowej w rozumieniu art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej odpowiada wartości detalicznej artykułów rolno-spożywczych, która mogłaby być uzyskana poprzez wprowadzenie do obrotu produktów nieodpowiadających jakości handlowej. Określenie wartości korzyści majątkowej z uwzględnieniem kosztów, które ponosi sprzedawca towaru – w ocenie Sądu – wykraczałoby poza ramy i cele tej ustawy, a ponadto wiązałoby się każdorazowo z koniecznością przeprowadzenia analizy finansowej całego przedsiębiorstwa, obejmującej nie tylko koszty produkcji sprzedawanych towarów, ale także koszty amortyzacji urządzeń czy wynagrodzenia pracowników.

W opinii Prezesa UOKiK, argument strony o nieprawidłowym ustaleniu przez organ pierwszej instancji korzyści majątkowej, w oparciu o cenę uzyskaną przez stronę ze sprzedaży towarów w kontekście przyjęcia przez ustawodawcę, jako podstawy do wymierzenia kary określonej w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, korzyści majątkowej, a nie ceny, jest nietrafny. Zważyć bowiem należy, że w świetle definicji „obrotu”, wprowadzanie do obrotu oznacza „posiadanie żywności lub pasz w celu sprzedaży, z uwzględnieniem oferowania do sprzedaży lub innej formy dysponowania, bezpłatnego lub nie oraz sprzedaż, dystrybucję lub inne formy dysponowania” (art. 3 pkt 8 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 oraz art. 3 pkt 4 ustawy o jakości handlowej). Stąd też w art. 40a ust. 1 pkt 3 tej ustawy, ustawodawca nie musiał przyjmować wprost ceny detalicznej towaru jako przesłanki do ustalania wysokości kary.

W świetle powyższego, należy stwierdzić, że zarzut naruszenia przepisu art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, poprzez jego błędną wykładnię, jest niezasadny.

Strona podniosła następnie, że ustalając wysokość kary, organ pierwszej instancji naruszył art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej i nie ustosunkował się do kryterium stopnia szkodliwości czynu, stopnia zawinienia strony i jej dotychczasowej działalności na rynku artykułów rolno-spożywczych, a przede wszystkim nie uwzględnił, że przedmiotowa kontrola była pierwszą kontrolą w jej przedsiębiorstwie, z której wyciągnęła ona należyte wnioski (wskazując, że niezwłocznie usunęła wszelkie stwierdzone niezgodności, przyjęła na siebie pełną odpowiedzialność, nie unikała jej i starała się być pomocna na każdym etapie postępowania, a także wprowadziła wewnętrzne procedury oraz przeszkoliła personel, w celu uniknięcia podobnych sytuacji w przyszłości), co pokazała swoją postawą w toku kontroli i prowadzonego postępowania. Zaznaczyła, że kara ma spełniać głównie funkcję prewencyjną i być ostrzeżeniem na przyszłość zapobiegającym powstawaniu takich przypadków, co w jej ocenie zostanie osiągnięte przy wymierzeniu kary w minimalnej wysokości.

W ocenie Prezesa UOKiK powyższe zarzuty są niezasadne. Z całości zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego wynika, że ustalając wysokość kary w granicach określonych przepisem art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, a więc w wysokości

od 500 zł do 17 339,70 zł, organ pierwszej instancji uwzględnił wszystkie kryteria określone w art. 40a ust. 5 tej ustawy, a także kierował się ogólnymi zasadami wyrażonymi w art. 17 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, z których wynika, że kary za naruszenie prawa żywnościowego powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnił, na mocy art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów. Wykonując dyspozycję tego przepisu, Dolnośląski WIIH prawidłowo stwierdził i uznał:

- stopień szkodliwości czynu za wysoki, gdyż w przypadku zakwestionowanych wędlin konsument nie otrzymał pełnych informacji o ich składzie (w tym tak istotnych jak m.in. o użytych substancjach dodatkowych), jak również został w tym zakresie wprowadzony w błąd, co uniemożliwiło mu dokonanie właściwego wyboru i pozbawiało go istotnych informacji o nabywanym produkcie, mogących mieć znaczenie dla zdrowia i życia, a w przypadku zakwestionowanego musli konsument otrzymał produkt niespełniający wymagań zadeklarowanych przez producenta w jego oznakowaniu, z uwagi na zaniżoną zawartość mieszanki owocowej;
- stopień zawinienia strony za niedbalstwo, gdyż nie dopełniła ona w wyniku własnego zaniedbania obowiązku podania w miejscu sprzedaży na wywieszkach dotyczących dwunastu ww. partii wędlin oferowanych bez opakowań pełnej informacji o ich składzie oraz obowiązku wprowadzenia do obrotu jednej ww. partii musli o jakości handlowej odpowiadającej zadeklarowanej przez producenta w jej oznakowaniu;
- zakres naruszenia za znaczny, gdyż z punktu widzenia interesów i praw konsumentów rzetelna informacja o produkcie stanowi jeden z najważniejszych elementów jakości handlowej;
- oceniając dotychczasową działalność podmiotu na rynku artykułów rolno-spożywczych, wziął pod uwagę, że strona prowadzi działalność na rynku lokalnym i w ciągu ostatnich 24 miesięcy nie była kontrolowana przez Inspekcję Handlową;
- oceniając wielkość jego obrotów, uwzględnił, że strona osiągnęła w roku 2012 obroty na poziomie 22 629 640 zł, zgodnie z jej oświadczeniem z dnia 3 kwietnia 2013 r..

Zdaniem Prezesa UOKiK, opisane powyżej przesłanki dawały podstawę do wymierzenia stronie kary pieniężnej w wysokości ustalonej przez organ pierwszej instancji, jako sumy trzykrotnej wartości dwunastu ww. partii wędlin oferowanych bez opakowań (3 x 3409,59 zł) oraz równowartości jednej ww. partii musli (1 x 58,35 zł), czyli wartości 10 287,12 zł.

Podnoszone przez stronę w odwołaniu okoliczności, że przedmiotowa kontrola była pierwszą kontrolą w jej przedsiębiorstwie, z której wyciągnęła ona należyte wnioski, poprzez natychmiastowe usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, wprowadzenie wewnętrznych procedur czy też przeszkolenie personelu, nie stanowi – w ocenie Prezesa UOKiK – wystarczającej przesłanki do odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej, ale ma znaczenie przy ustalaniu jej wysokości.

Skuteczność kary za naruszenie prawa żywnościowego przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstrasżająca jej wysokość musi być dotkliwa dla przedsiębiorcy. Kara nałożona na podmiot musi spełniać głównie funkcję prewencyjną, tj. być ostrzeżeniem dla przedsiębiorcy, w celu niedopuszczenia do powstania nieprawidłowości w przyszłości. Nałożona sankcja powinna spełniać również funkcję represyjną, czyli stanowić poważną dolegliwość, ale nie eliminować przedsiębiorcy z rynku. Podkreślenia wymaga, że celem ustawy o jakości handlowej jest głównie ochrona konsumentów przed nieuczciwymi praktykami handlowymi, stąd też kary wymierzone z tego typu sprawach, po uwzględnieniu przesłanek stanowiących podstawę wymiaru ich wysokości, wymienionych w art. 40a ust. 5 tej ustawy, nie mogą być symboliczne (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 28 lipca 2010 r. sygn. akt VI SA/Wa 769/10).

Należy zauważyć, że wymierzona kara będzie właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w sprzedaży dostępne były tylko artykuły rolno-spożywcze odpowiadające jakości handlowej, a także będzie najmniej uciążliwa z możliwych dostępnych środków. Jednocześnie wymierzona kara spełnia funkcję prewencyjną i represyjną, skłaniając stronę do przestrzegania przepisów o jakości handlowej, stosownie do wymagań określonych w art. 17 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002.

W świetle powyższego, należy stwierdzić, że zarzut naruszenia przepisu art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, z uwagi na jego niewłaściwe zastosowanie, nie zasługuje na uwzględnienie.

Tym samym, Prezes UOKiK nie mógł uwzględnić zawartego w odwołaniu wniosku strony o obniżenie wysokości wymierzonej kary pieniężnej do kwoty minimalnej, gdyż jest on niezasadny zarówno w świetle powyższych ustaleń kontroli, jak również obowiązujących przepisów dotyczących wymierzania kar pieniężnych na gruncie ustawy o jakości handlowej.

Co więcej, w ocenie Prezesa UOKiK w niniejszej sprawie organ pierwszej instancji mógł prowadzić postępowanie o wymierzenie kary w oparciu o bardziej restrykcyjny przepis, tj. art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, dotyczący zafałszowania dwunastu ww. partii wędlin oferowanych bez opakowań. Wskazać bowiem należy, że stwierdzone w odniesieniu do tych wędlin niezgodności świadczą o ich zafałszowaniu, o którym mowa w art. 3 pkt 10 tej ustawy. W świetle tego przepisu, artykuł rolno-spożywczy zafałszowany oznacza m.in. produkt, w którym zostały wprowadzone zmiany, w tym zmiany dotyczące oznakowania, mające na celu ukrycie jego rzeczywistego składu lub innych właściwości, jeżeli niezgodności te lub zmiany w istotny sposób naruszają interesy konsumentów. Strona umieściła w składzie tylko te składniki, które podkreślały walory tych wędlin (tj. oczekiwane przez konsumentów) i mogły jednocześnie wskazywać na tradycyjne metody produkcji. Nie podała zaś wykazu tych składników, na które konsumenci dokonując zakupów zwracają szczególną uwagę i starają się ich unikać, tj. substancji konserwujących, stabilizujących czy zagęszczających.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej we Wrocławiu w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary pieniężnej stanie się ostateczna.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Tym samym, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, organ odwoławczy posiada kompetencje do wydania decyzji, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, którą wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.).

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Małgorzata Kozak
Wiceprezes

Otrzymują:

1. LISBOA Sp. z o.o.
z siedzibą w Obornikach Śląskich
ul. Wrocławska 27
55-120 Oborniki Śląskie
2. Dolnośląski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej we Wrocławiu
3. a/a